

Bagdad

1218

Terwijl Akram zich klaarmaakte voor zijn bezoek aan de markt, wiste hij het zweet van zijn voorhoofd. Het was nog vroeg in de ochtend, maar de hitte sloeg nu al genadeloos toe. Hij wist dat het over enkele uren te heet zou zijn om nog buiten te vertoeven en vooral om de koopwaar van de markt naar huis te dragen. Hij wilde dus voortmaken zodat hij nog in de voormiddag terug zou zijn.

Ook in de grote keuken van de koopmanswoning heerste al volop bedrijvigheid. Zhera roerde verwoed in een grote ketel met soep die ze straks lauw zou serveren bij het middagmaal.

Als kind had ze haar eigen moeder dit honderden keren zien doen en toen ze eindelijk zelf in de potten mocht roeren, had ze zich trots en belangrijk gevoeld.

Later haar eigen dochter met dezelfde trots voor de maaltijden in het koopmanshuis zien zorgen, dat was haar grote droom geweest. Het had echter niet mogen zijn. Vier kinderen had Zhera op de wereld gezet. Eentje doodgeboren, twee die overleden in hun eerste levensjaar en een dochtertje dat op driejarige leeftijd stierf aan de gevolgen van een kinderziekte. Het verdriet had haar getekend, maar het leven ging verder.

Sinds ook haar man Youssef enkele jaren geleden was gestorven, had Zhera geen familie meer. Gelukkig had ze hier

in huis geen tijd om zich eenzaam te voelen. Het werk slorpte al haar tijd op. Haar jaren trouwe dienst gaven haar het nodige aanzien bij de rest van het personeel. Ze was voor hen een meerdere en een moeder tegelijk.

‘De vis moet glimmen van versheid en de aubergines moeten een beetje meegeven als je erop duwt.’

Dat was niets nieuws voor Akram al niet eerder had gehoord, maar hij knikte toch bevestigend toen de kokkin des huizes hem die opdracht meegaf en klopte haar even op de schouder. Een afleidingsmanoeuvre zo bleek, want terwijl Zhera naar hem keek, griste Akram de wortel mee die zij net had schoongemaakt.

‘Wel jij... Geef hier!’

Bliksemsnel nam Akram een grote hap van de wortel zodat die voor Zhera onbruikbaar werd en zette het op een lopen. Met haar stramme benen zou de kokkin hem onmogelijk nog kunnen inhalen, maar ze waren hier in huis allemaal vertrouwd met de lepels die je rond de oren vlogen als Zhera boos werd. Akram was nog maar net de deur uit toen hij een van de zware, houten lepels inderdaad tegen de muur hoorde slaan.

‘Mis!’ riep hij nog en hij begon vervolgens aan zijn wandeling naar het centrum. Zodra hij het tuinpad voor de koopmanswoning was afgelopen, kwam de drukte hem al tegemoet. In Bagdad was het altijd druk. Tenminste, op dit uur van de dag of straks als de zon weer onderging. Op de heetste momenten, als de zomerzon de temperatuur tot boven de vijfenveertig graden joeg, zouden de inwoners van de stad zich terugtrekken in hun huizen, de luiken en deuren gesloten en de lichaamsbeweging tot een minimum beperkend.

Vroeger vond Akram middagdutjes alleen maar tijdverlies en iets voor oudere mensen. Tegenwoordig verlangde hij naar dat uurtje rust in het midden van de dag. Hij legde zich dan te slapen in de koelte van zijn kamer of onder de grote vijgenboom bij de stallen. Hij werd ouder, dat voelde hij aan zijn botten, maar ook aan het feit dat hij veel minder bestand was tegen de hitte dan vroeger.

‘Goedemorgen, Akram!’ riep een buurjongen hem toe.

‘Goedemorgen, Yassin!’

Naarmate hij dichterbij de markt kwam, nam de drukte alleen maar toe. Bij de eerste kraampjes hoefde hij niet te stoppen. Fluweel en linnen stonden vandaag niet op zijn boodschappenlijstje. De marktkramers deden desalniettemin hard hun best om hem toch op andere gedachten te brengen.

‘Voel eens, Akram, dit is het zachtste fluweel dat je ooit tussen je vingers hebt gehad.’

In het voorbijgaan liet hij toch even zijn hand over de lap goudkleurige stof glijden alleen maar om zijn vriend een plezier te doen.

‘Wat denk je? Vijf meter voor een paar kussens?’

De marktkramer had zijn meetstok al in de aanslag.

‘Vandaag niet.’ Akram schudde zijn hoofd en hij wrong zich verder tussen de massa. Zijn favoriete groentekraam stond hier niet ver vandaan. Voor de vis moest hij nog een eindje verder.

‘Hou hem tegen!’ hoorde Akram plots iemand roepen. Een man duwde hem ruw opzij terwijl een kleine jongen langs zijn benen schuurde. ‘Dief!’

Er ontstond tumult in de massa en het kostte Akram moeite om overeind te blijven. De jongen die net tegen hem aan was gelopen, wurmde zich nu tussen een paar kraampjes door, de

appel die hij blijkbaar van een kraam had mee gegrist stevig tegen zich aandrukkend. De jonge dief was te snel en te lenig voor de oudere, logge marktkramer die hem achtervolgde en dat stemde Akram vrolijk. Stelen hoorde niet, maar van een appel meer of minder zou deze man niet armer worden. Als kind had hij er zelf een sport van gemaakt om dit soort kerels te snel af te zijn en dus sympathiseerde hij nu met de kleine dief.

De marktkramer keerde al snel terug en het tumult bedaarde. Akram was ondertussen bij het groentekraampje aangekomen. De aubergines lagen hoog opgestapeld op een kar en het was niet moeilijk om er een paar rijpe exemplaren uit te zoeken. Zhera zou tevreden zijn. Als hij nu ook nog een paar mooi glanzende verse vissen kon scoren dan werd de gestolen wortel hem ongetwijfeld vergeven.

Hij gooide nog wat fruit in een van de korven die hij van thuis had meegebracht, betaalde met een handvol dinars en vervolgde zijn weg tussen de nog steeds aangroeiende mensenmassa. Hij wilde net linksaf slaan toen een man, die ietwat gebogen tegen een kraampje stond, hem wenkte. Akram aarzelde. Kende hij hem? Akram keek om zich heen. Niemand anders scheen enige aandacht aan de man te schenken.

De man wenkte hem opnieuw. Akram zette nu aarzelend een paar stappen in zijn richting. Er ging iets dreigends uit van de in een grijze cape gehulde figuur met een kap op het hoofd.

Luid kakelende kippen gingen ondertussen van hand tot hand, maar Akram had alleen aandacht voor de zonderlinge figuur die zijn aandacht probeerde te trekken. Er stond niemand meer tussen hen in toen de man langzaam zijn gezicht ophief en de kap naar achteren duwde.

Akram voelde een schok door zijn hele lijf gaan. Zijn hart begon luid te bonzen en zijn benen weigerden dienst. Hij stond

als aan de grond genageld en kon niets anders doen dan staren. Hij staaarde in de donkere, oeverloos diepe ogen. Hij keek naar de grijns om de mond met de smalle lippen, naar de magere, ingevallen wangen... De man wenkte hem opnieuw. Akram hapte naar adem. Alles om hem heen vervaagde. De drukte leek te verstommen. Er waren alleen nog hij en die man.

Ze leken daar uren zwijgend tegenover elkaar te staan, maar in werkelijkheid duurde het maar een paar tellen eer Akram de kracht in zijn benen terug vond en zich omdraaide om weg te lopen. Terwijl hij met veel moeite door de massa probeerde heen te komen, voelde hij de donkere, onheilspellende ogen nog branden in zijn rug. Hij hapte naar adem, voelde zich duizelig, maar zette door. Hij moest hier weg. Zo snel mogelijk en zo ver mogelijk hier vandaan. De mand met groente en fruit woog opeens loodzwaar. Zo zwaar dat hij ze halverwege zijn terugweg liet vallen. De aubergines, appels en bessen rolden over de grond, maar daar schonk Akram niet de minste aandacht aan.

Eenmaal uit de grote drukte zette hij het op een lopen. Een paar straten nog maar en dan was hij thuis. Zijn meester zou hem helpen, hij móést hem helpen.

‘Meester! Meester!’ Hij begon hem al te roepen nog voor iemand in het koopmanshuis hem zou kunnen horen of zien. Zijn stem miste kracht, zijn ademhaling was door de inspanning in deze warmte te oppervlakkig geworden. Zijn benen trilden. Het tuinpad leek vier keer langer dan anders. ‘Meester!’

‘Akram?’

Yassir Khaldoun was aan het werk in zijn rozentuin, iets waar hij altijd van genoot. Tussen zijn drukke werkzaamheden door probeerde hij hier zoveel mogelijk tijd voor te maken. Bij

het zien van zijn bediende liet hij echter meteen alles vallen en repte zich naar het tuinpad.

‘Akram, wat is er aan de hand? Man, je trilt helemaal.’

Akram liet zich op zijn knieën vallen en keek, lijkbleek, naar zijn meester op.

‘Help me, help me, ik moet hier weg.’

‘Weg? Hoezo? Waarom?’

‘Ik moet hier weg. Zo snel mogelijk en zo ver mogelijk hier vandaan.’

‘Akram? Ben je ziek? Ga naar binnen, Zhera zal voor je zorgen. Vraag haar een kop soep en ga wat rusten.’

‘Ik hoef geen soep en ik kan niet rusten! Ik moet weg,’ herhaalde Akram.

Yassir had een goede band met al zijn personeelsleden, maar met Akram was de band extra sterk. Toen zijn ouders stierven nog voor de kleine Akram vijf was, had Yassir zich over de jongen ontfermd. Hij had hem opgeleid tot zijn meest betrouwbare en geliefde bediende. Nooit had hij tevergeefs een beroep gedaan op Akram.

Yassir zakte nu ook op zijn knieën zodat hij de bediende recht in de ogen kon kijken. Hij las er pure angst en ontredering.

‘Help me, meester, help me.’

Akram lag aan de voeten van zijn meester. Snikkend en trillend van angst.

‘Ik wil je helpen, maar ik moet weten wat er is gebeurd.’

Yassir hielp zijn bediende om weer op te staan en begeleidde hem naar een bank in de schaduw, wat dichterbij het huis. Hij riep naar Zhera om water te brengen.

‘Vertel me wat er is gebeurd, Akram. Je maakt me bang.’

‘Vanmorgen, meester... U hebt me vanmorgen naar de markt gestuurd.’

‘Ja.’

‘Het was er druk. Heel druk en er was een man. Hij wenkte mij. Die man, meester, die man dat was... Het was de Dood.’

‘Wat?’

‘De Dood heeft me recht in de ogen gekeken. Hij wenkte me. Hij wilde me hebben. Ik kon ontkomen. Nu nog wel, maar hij zoekt me. Ik moet hier weg. Nu! Help me, meester, help me. Ik kan nog niet sterven. Het is te vroeg.’

Zehra zette een kruik water en enkele bekers bij hen neer.

‘Is er iets gebeurd, Akram? Waar is mijn bestelling?’

Ze keek vragend van Akram naar Yassir maar toen haar meester het hoofd schudde, liep ze weer naar binnen.

‘Akram, je bent helemaal overstuur, probeer een beetje te kalmeren. Was het zo’n enge man dan?’

‘Het was niet zomaar een enge man. Het was de Dood, meester, het was de Dood. Ik moet hier weg!’

‘Rustig Akram, waar wil je dan naartoe?’

‘Ik heb een neef in Samarra. Daar wil ik naartoe. Ik kan bij hem logeren en zo’n honderd kilometer hier vandaan is ver genoeg. De Dood zal me er niet vinden.’

Yassir twijfelde. Hij kon dit verhaal toch niet geloven. De Dood die op de markt rondwandelde. Als iemand anders hem dit verhaal had verteld dan zou hij er luid om lachen. Bij het zien van Akram twijfelde hij echter. Zijn trouwe bediende bleef beven van schrik. Nooit eerder had hij hem zo overstuur gezien.

‘Help me meester, alsjeblieft help me.’

Akram klemde zich nu vast aan het hemd van zijn meester.

‘Oké,’ zei Yassir en hij nam een besluit. ‘Ik zal je helpen. Zelfs al vind ik het een verhaal dat moeilijk is om te geloven. Als je voelt dat je weg moet, dan moet je gaan. Kom.’

Yassir stond op. Akram volgde hem naar de stallingen.

‘Neem Zaharo.’

Akram keek zijn meester geschrokken aan.

‘Zaharo, maar meester, dat is uw beste paard. Dat kan ik toch niet...’

‘Je moet, Akram. Als snel weggkomen zo belangrijk is voor jou, dan is Zaharo de beste keuze. Help me hem te zadelen.’

‘Weet u het zeker, meester?’ vroeg Akram nog eens voor de zekerheid.

‘Ik weet het heel zeker.’

Zodra het paard gezadeld was, steeg Akram op. Maar, hoe gehaast hij ook was, hij reed niet weg voor hij zich nog een keer naar zijn meester had toegebogen om hem te bedanken. Tranen glommen in zijn donkere ogen.

‘Ik kom zo snel mogelijk terug. Dat beloof ik u. Zodra het gevaar geweken is, kom ik terug, met Zaharo.’

‘Blijf zolang weg als dat voor jou nodig is, mijn vriend. Hier, neem dit mee voor onderweg.’ Hij stak zijn bediende nog wat geld toe en het brood dat Zhera hem daarnet gebracht had als middagmaal. Akram stoof weg.

Yassir keek het paard na tot het helemaal uit het zicht was verdwenen.

‘Waar is Akram naartoe?’ vroeg Zhera die weer naar buiten was gekomen, nieuwsgierig als ze was.

‘Naar Samarra.’

‘Samarra. Wat heeft hij daar verloren? En zo plots?’

‘Een belangrijke boodschap,’ zei Yassir.

‘Wat dus betekent dat er een man minder is voor het middageten,’ mompelde Zhera. ‘Fijn toch dat ik altijd goed van tevoren weet wie er wel of niet komen eten.’

Mompelend en hoofdschuddend liep ze het huis weer binnen.

Yassir liep het tuinpad af. Hij wilde naar de markt om daar met eigen ogen te kunnen zien waarvan Akram zo geschrokken was. Onderweg ontmoette hij verschillende bekenden, maar hij liet zich door niemand tegenhouden.

Op dezelfde plek als waar Akram hem in de ogen had gekeken, stond de man met de cape nog steeds tegen het kraam geleund. Het viel Yassir op dat ook alle andere mensen op de markt bang voor hem waren. Ze liepen in een grote boog om hem heen, niemand durfde hem aan te kijken. Yassir liet zich niet zo snel bang maken. Hij stapte met resolute passen op de man af en keek hem recht aan. De donkere, diepe ogen deden hem even schrikken, maar dat was hem niet aan te zien.

‘Waarom heb je mijn bediende zo bang gemaakt? Wie ben jij?’ vroeg hij.

De man grijnsde.

‘Wat gek dat je mij niet herkent. Iedereen kent me, want niemand kan me ontwijken. Vroeg of laat kom ik ieder van jullie halen.’

Nu voelde Yassir wat Akram eerder al had gevoeld. Een koude rilling ging door zijn hele lijf. Ook hij had het gevoel dat hij zich niet meer kon bewegen.

‘Je bent het echt,’ stamelde hij. ‘Akram had gelijk.’

‘Hij had inderdaad gelijk. Ik ben de Dood. Maar eigenlijk ben ik net zo erg geschrokken als Akram toen ik hem hier zag. Ik had hem namelijk helemaal niet in Bagdad verwacht. Akram en ik hebben vanavond een afspraak in Samarra.’

Antwerpen

Vandaag

Maurane daalde de trappen af naar het metrostation gelegen onder het Antwerpse Astridplein. Eenmaal bij het perron werd haar al snel duidelijk dat ze niet de enige was die op dit moment de tram richting Zuid wilde nemen. Het was een drukte van jewelste. Maurane hield niet van de drukte en ze hield eigenlijk ook helemaal niet van ondergrondse stations. Dan toch maar te voet naar huis? Ze keek op haar horloge. Nee, als ze nog tijdig bij de apotheek wilde zijn, dan was te voet gaan geen optie. Zuchtend ging ze dan maar tussen de massa staan wachten. Haar oog viel op een groepje giechelende tienermeisjes dat in haar buurt stond. Maurane herkende hun uniform als dat van De Dames, de school waar ze zelf zes jaar les had gevolgd. Ze keek naar de meisjes in hun grijze uniformrok of marineblauwe broek en het effen lichtblauwe hemd met daarover een klassieke donkerblauwe trui. Wat had ze dat uniform vervloekt. Zes jaar lang elke ochtend dezelfde kleuren aantrekken, vreselijk was dat. Nu verlangde ze echter terug naar die zorgeloze tijd. Een tijd waarin je wilde dat alles sneller ging zodat je gauw op eigen benen kon staan, maar waarvan ze nu wist dat die eigenlijk niet lang genoeg had kunnen duren.

Aan haar voeten begon haar hond, de spaniël James, zachtjes te janken. Hij had het ook niet echt op deze drukte.

‘Rustig maar, jongen, we zijn zo thuis.’

De lichtjes op het informatiebord gaven aan dat de tram nog twee haltes van hen verwijderd was.

‘Give your life to Jesus. He is our savior.’

Alle ogen waren plots gericht op een grote man met een donkere huidskleur. Hij staaarde voor zich uit en herhaalde steeds, als in trance, dezelfde woorden.

‘Give your life to Jesus. He is our savior.’

Terwijl hij sprak, wiegde de man zachtjes heen en weer. Zijn stem klonk luider en luider.

‘Jesus is our savior!’ riep hij nu en zijn stem overschreeuwde alle andere geluiden op het perron. Maurane zag hoe een klein kind angstig de hand van haar grootmoeder greep. Ze voelde zich hier zelf ook niet echt bij op haar gemak en ze kon het niet helpen dat ze wat argwanend naar de rugzak van de man keek.

‘Have no fear! You will be saved!’

Kon ze toch niet beter te voet naar huis?

Ze keek naar het informatiebord. Nog één halte. Nee, ze moest zich niet laten afschrikken. Deze man had vast niets kwaads in gedachten.

Hij stak nu de armen omhoog en spreidde ze.

‘Our Lord is great, he is a mighty.’

De mensen die het dichtst in zijn buurt stonden, schoven automatisch een eindje op.

In de verte kon Maurane de lichten zien van de tram die uit de tunnel kwam. Het rijtuig minderde vaart en kwam tenslotte tot stilstand. Zodra de deuren openschoven, kwam een groepje mensen naar buiten. Degenen die op het perron stonden, dromden vervolgens naar binnen. Maurane bleef achteraan geduldig wachten. Ze wilde niet dat James in de drukte vertrapeld zou worden.

Naast haar stond een oudere man die gelijk met haar en James naar binnen stapte. Eén halte moesten ze samen staan, toen reden ze gelukkig weer het daglicht in en kwamen er enkele banken vrij. Maurane ging bij het raam zitten, de oudere man met borstelige grijze wenkbrauwen zette zich naast haar.

‘Kom maar, jongen.’

Maurane maande haar hond James aan om wat dichterbij haar te komen zitten.

‘Ach, laat hem. Zo’n lieverd.’

De man aaide James over het hoofd en die sloot even genietend de ogen.

Maurane glimlachte. Meestal kreeg ze eerder verwijtende blikken van medepassagiers die het maar niks vonden dat ze, tijdens het spitsuur, ook nog eens een hond meenam in een vaak overvolle tram. De man naast haar was in alle opzichten een verademing, letterlijk zelfs. Zijn heerlijke parfum verspreidde zich en onderdrukte de vieze geurtjes van sommige andere mensen om haar heen.

De rest van de passagiers had vooral aandacht voor de man die nog steeds God aanriep en de meesten van hen daarmee duidelijk een ongemakkelijk gevoel gaf. In de besloten ruimte van het rijtuig klonk zijn stem nog veel luider en indringender dan eerder op het perron.

‘Thank you Lord for saving us. Thank you. Thank you!’

Ze waren op de Frankrijklei toen een van hun medereizigers het duidelijk op zijn heupen kreeg.

‘Alle gelovigen gaan eraan!’ riep de man met dreadlocks en een rafelige spijkerbroek met gaten erin.

‘Jesus is our savior’ hield de donkere man vol. *‘Bless the Lord for he is great.’*

‘Rot op met je Jezus, idioot. We gaan allemaal dood, allemaal!’

Hij keek het rijtuig rond en toen zijn ogen die van haar even vast hielden, rilde Maurane over haar hele lijf. Zijn blik ging weer verder naar de andere passagiers. Een jong meisje kroop dicht tegen haar vriend aan, die beschermend een arm om haar heen sloeg.

‘Jij gaat er als eerste aan!’

De man met de dreadlocks wees naar zijn medepassagier die nog steeds luid en onverstoorbaar met God praatte.

Maurane voelde de spanning om zich heen toenemen. Iedereen was bang voor wat er komen zou. Zouden de twee mannen elkaar te lijf gaan?

‘The lord is great,’ klonk het volhardend.

Maurane deed haar best om de twee mannen te negeren. Ze keek naar buiten.

‘Hou oud is hij?’ klonk het plots rustig naast haar. Maurane keek opzij, in de glimlachende ogen van de man naast haar. Hij wees op James.

‘Net vijf geworden.’

‘Nog jong dus, gelukkig. Dan kan hij nog een hele tijd mee. De mijne is elf geworden. Precies dezelfde. Vier jaar is het nu al geleden dat we hem verloren, maar ik mis hem nog elke dag.’

In gedachten verzonken, aaide hij James nog een keer en die vleide zich tegen zijn been aan.

‘Wat triest. Ik moet er niet aan denken dat James iets zou overkomen. We zijn net terug van een bezoekje aan de dierenarts. Ik voelde gisteravond een knobbeltje in zijn nek en dan ben ik al in paniek.’

‘En?’

‘Niks ergs,’ zei ze met een glimlach. ‘Een ontstoken talgkliertje, meer is het niet. Alweer een bewijs dat ik me wat minder snel zorgen moet maken, maar als het om James gaat, is dat moeilijk. Ik behandel hem eerder als mijn kind.’

‘Dat zie je wel vaker bij mensen die kinderloos zijn.’

Maurane keek even zwijgend door het raam.

‘Bommen hebben we nodig, honderden bommen om jullie allemaal uit te roeien!’

‘The Lord is our savior.’

Haar buurman leek zich nog steeds niet aan de brullende mannen te storen. Hij ging op zachte toon verder: ‘Nu ja, ik gok het maar. Of hebt u misschien zelfs al kleinkinderen?’

Hij wees op het tasje van Prémaman dat aan haar voeten stond.

Maurane ontspande zich weer.

‘Oh nee, dat is een cadeautje voor de burens. Zondag zijn we uitgenodigd op de babyborrel.’

‘Gezellig. Een meisje of een jongen?’

‘Een jongen, Henri.’

‘Mooie naam. Ik hou wel van die oude namen die tegenwoordig weer vaak gebruikt worden.’

‘Ja, ik vind het ook wel iets hebben.’

Maurane verbaasde zich erover hoe goed ze met deze man kon praten. Ze hield normaal niet van gesprekken met wildvreemden en probeerde zich in tram of bus altijd wat afzijdig te houden van andere passagiers, maar dit gesprek liep als vanzelf. De man naast haar was niet alleen vriendelijk. Hij was opmerkzaam zonder opdringerig te zijn. Bovendien leidde hij haar af van de twee mannen die nog steeds stonden te roepen, de ene over God, de andere over het einde der tijden dat voor alle gelovigen snel zou komen.

‘Gehaast?’ vroeg de man naast Maurane toen hij merkte dat ze een paar keer op haar horloge keek.

‘Ja, ik moet nog langs de apotheek en over een kwartiertje sluit die al. Dat wordt krap.’

Ze keek opnieuw uit het raam.

‘Verdorie. Ik ben al te ver. Wat stom, ik heb mijn halte gemist.’

Maurane stond op en repte zich naar de uitgang. Terwijl ze James achter zich aantrok, stak haar medepassagier hem gauw nog een koekje toe. Normaal wilde Maurane niet dat James iets aannam van vreemden, maar dit keer was ze te gehaast om er iets over te zeggen.

‘Bedankt voor het fijne gesprek,’ zei ze wel nog snel.

‘U ook en succes bij de apotheek.’

Terwijl ze naar de uitgang liep, moest Maurane langs de donkere man die nu in het midden van het gangpad stond. Haar hart bonkte luid terwijl ze langs hem heen stapte. Hij leek haar niet eens op te merken. Hij bleef maar door ratelen en was zich totaal niet van zijn omgeving bewust.

De man met de dreadlocks liep net voor haar en in het voorbij gaan gaf hij de God-aanroepende man een ferme duw zodat die zijn evenwicht verloor en tegen een raam aanviel.

‘Fucking idioot,’ gaf de dreadlockman hem nog mee en toen waren ze bij de uitgang, stopte de tram en kon Maurane naar buiten.

De buitenlucht voelde heerlijk en de dreiging van de naar elkaar roepende mannen viel helemaal weg. Maar ze had niet veel tijd om zich opgelucht te voelen. Ze rende richting Kasteelpleinstraat waar ze een paar minuten later voor de gesloten deur van apotheek Sollie stond.

* * *

‘Kijk eens.’

Maurane zette een bak fris water neer voor James die zwaar ademde, niet abnormaal bij deze warmte. Ze gooide de tuindeuren open en liep naar de trap om het cadeautje voor de

buren in de slaapkamer te zetten en haar jurk met korte mouwen te ruilen voor een luchtiger exemplaar. Ze bekeek zichzelf nog even in de spiegel en hoorde beneden haar mobiel piepen. Vast een berichtje van John, haar vriend. Morgen kwam hij thuis van zijn zakenreis in Rusland. Ondertussen was ze eraan gewend dat hij er vaak niet was. Afspreken met vriendinnen, shoppen, een dagje sauna, een dagje aan zee, ze wist haar dagen wel te vullen, ook zonder hem.

Ze streek met haar handen haar haren glad en toen drong er ook een ander geluid tot boven door.

Dat kokhalzende geluid voorspelde weinig goeds.

‘James?’

Haar spiegelbeeld was plots niet belangrijk meer. Ze repten zich de trappen af.

‘James?’

Ze zag de hond nergens, maar hoorde nu dat het geluid uit de keuken kwam en liep die richting uit.

‘Jongen toch.’

Ze zag hem staan bij de deur. De poten wijd uit elkaar, zijn hele lijf schokkend. Hij keek haar even recht in de ogen en ze stak een hand naar hem uit.

‘Zal ik je even...’

Terwijl Maurane zich naar de hond toe boog, was er plots die hand voor haar mond en ademde ze een vreemde, indringende geur. Even probeerde ze zich nog te verzetten, maar toen deed de chloroform zijn werk en verloor ze het bewustzijn.

‘Welkom terug.’

Het duurde even eer Maurane zich realiseerde waar ze was. In haar eigen keuken, op haar favoriete stoel met zicht op de tuin. Naast haar, bij het vuur stond een man, de rug naar haar toe. John? Ze knipperde met haar ogen en probeerde verwoed

grip te krijgen op haar geheugen. John was hier niet. John was in Rusland.

Het berichtje. Het geluid uit de keuken. James. Het kokhalzen, zijn schokkende lijf, de hulpeloze blik. De beelden buitelden in haar hoofd over elkaar. James. Ze wilde zijn naam roepen, maar er kwam geen geluid over haar lippen.

De man bij het vuur draaide zich nu naar haar toe. Die blonde haren, grijzend bij de slapen, de snor en de vriendelijke ogen, maar vooral de borstelige wenkbrauwen. Waar had ze die eerder gezien?

‘Ik wilde ons gesprek graag voortzetten,’ zei hij.

Natuurlijk. De beelden kwamen terug. De tram. Daar kende ze hem van. De man die naast haar had gezeten, James een koekje had gegeven...

Wat deed hij hier? Waarom stond hij achter haar fornuis?

‘Ik dacht dat je het wel leuk zou vinden ik iets te eten voor je klaarmaakte. Zo alleen thuis, dat is ook niet altijd fijn. Dan maak je weinig tijd voor gezond eten, toch?’

Haar gedachten maalden. De wok siste.

‘Morgen is John er weer,’ ging hij verder. ‘Je zal wel blij zijn. Als je je hond als een kind gaat behandelen, dan wijst dat toch op een gemis. Plan je iets speciaals voor zijn thuiskomst?’

Hij snipperde wat ui in de pan en gooide er de blokjes kip bij. Het gesis werd luider. De chaos in het hoofd van Maurane nam toe. Hoe kende hij John? Ze had niets over hem gezegd of kon zich dat in elk geval niet meer herinneren.

Een zacht gejack drong tot haar door. Het geluid kwam uit de bijkeuken.

‘James,’ wist ze nu fluisterend uit te brengen.

‘Hij voelt zich niet lekker, arme jongen,’ zei de man die haar blik volgde naar de deur. ‘Jammer dat ze zo fragiel zijn, die rashonden.’

Hij versnipperde koriander en wat andere kruiden. De keuken vulde zich met de geur van een oosterse maaltijd.

‘Eigenlijk hadden de jongens er moeten bij zijn,’ zei hij terwijl hij even later met de wok naar de tafel liep. Maurane verroerde zich nog steeds niet. Hij schepte wat van het eten op haar bord en vulde vervolgens ook een bord voor zichzelf. Voor hij ging zitten legde hij, tot haar schrik, een pistool naast zich op de tafel.

‘Een voorzorgsmaatregel, meer niet,’ zei hij. In alles wat hij zei, klonk die vriendelijke toon door. Het leek zo surrealistisch. Die vreemde man in haar keuken, zijn vriendelijke stem, het pistool, de heerlijk geurende maaltijd, het gejack van James. Ze kon het in haar hoofd onmogelijk allemaal op een rij krijgen.

Alles werd nog chaotischer toen hij zei: ‘Max zou dit ook lekker vinden. Je oudste zoon is gek op de Aziatische keuken. Niet?’

Haar blik bleef rusten op het pistool. Angst en paniek gieren door haar hele lijf. Ze zou moeten opstaan en weggrennen, maar ze had er de kracht en vooral het lef niet voor.

Hij schonk een glas witte wijn voor haar in.

‘Het verbaast me dat hier nergens een foto staat van Max en zijn broer. Of toch niet. Max zei me al dat jullie breuk heel radicaal was. Van jouw kant dan toch. Hij mist je wel, dat is duidelijk.’

Mauranes hart bonkte in haar keel.

‘Je bent een heel nieuw leven begonnen, samen met John. Dat heb je niet slecht gedaan,’ zei hij. Hij wees de ruime keuken rond, keek bewonderend naar het grote kookeiland, naar de grote glazen deuren die uitzicht gaven op de keurig onderhouden stadstuin... ‘Klasse, echt klasse. Laat ons even klinken op dat succes.’

Hij hief het glas, Maurane bleef roerloos zitten.

‘Geen dorst? Maar goed, we hadden het over Max. Hij zit er heel erg mee, die jongen. Pleinvrees, het is niet niks.’

Ze keek hem verschrikt aan.

‘Wist je dat niet? Sorry als ik je aan het schrikken breng, maar het gaat niet goed met je zoon. Het gaat helemaal niet goed met hem. Dat zou je niet moeten verbazen, toch? In de steek gelaten door je moeder, zomaar. Of nee, niet zomaar, omdat je moeder betere kansen zag voor zichzelf. Vertel eens, Maurane, rijkdom of passie? Wat heeft de doorslag gegeven?’

Hij keek haar even diep in de ogen en ze zag nu geen vriendelijkheid meer.

‘Kom, laten we eten. Het is zonde als we het koud laten worden.’

Hij nam een hap. Maurane bewoog nog steeds niet.

Zijn hand ging naar het pistool. Ze huiverde.

‘Weet je wat het is,’ ging hij verder. ‘Mensen menen altijd dat zij recht hebben op geluk. Ze zijn ervan overtuigd dat ze iets in het leven hebben gedaan waarvoor ze dat geluk verdienen, meer dan iemand anders.’

Hij keek van haar naar het volle bord dat voor haar stond.

‘Komaan, een paar hapjes, op z’n minst. Ik heb niet voor niks al die tijd in de keuken gestaan.’

Haar blik bleef op het pistool gericht dat nu in zijn handen rustte. Hij droeg nog steeds de handschoenen waarmee hij had staan koken.

‘Een paar hapjes maar,’ herhaalde hij. ‘Voor je zoon. Hij zou hiervan gesmuld hebben, vroeger.’

Moeizaam pakte ze de vork op.

‘Goed zo, je vindt het lekker, dat weet ik zeker. Het is volkomen veilig, als je daar soms bang voor bent. Kijk, ik eet hetzelfde als jij.’ Hij bracht een volle vork naar zijn mond en at die duidelijk met smaak op. Maurane beefde.

Het pistool was op haar gericht. Ze proefde niets van de hap eten die ze in haar mond stak. Kauwen was een zware inspanning, slikken nog moeilijker.

‘Goed zo,’ jubelde hij. ‘Heel goed. Max zou trots op je zijn.’

De krop in haar keel leek te groeien. Waarom wist hij zoveel over Max? Hoe kende hij haar oudste zoon?

Tranen brandden achter haar ogen. Het was waar, ze had haar kinderen in de steek gelaten voor John. Ze had radicaal met hen gebroken. John was een carrièreman, geen vaderfiguur. Hij kon haar alles geven wat ze thuis niet had. Geld, een groot huis, een rijk gevuld sociaal leven...

‘Toe dan, nog een hapje.’

Plots kwam Maurane in beweging. Ze stopte nu snel de ene vork na de andere in haar mond. Als hij van haar verwachtte dat ze het hele bord leeg at, dan mocht ze niet aarzelen. Het gejack van James was er nog, maar werd steeds zwakker. Hoe sneller dit voorbij was, hoe sneller ze naar hem toe kon. Of... Zou hij haar neerschieten? Het pistool lag weer op de tafel.

Haar adem piepte. Was het de paniek? Nee, ze herkende de symptomen. Een vaag gevoel van misselijkheid, haar buik begon pijn te doen.

‘Komaan, nog een hapje. Je hebt vroeger ook vast wel geleerd om je bord leeg te eten, al was het maar uit beleefdheid voor de kok.’

Maurane schudde het hoofd en trok bleek weg.

‘Komaan.’

Hij pakte het pistool en bewoog het voor haar gezicht.

‘Je zou mij én jezelf er een groot plezier mee doen.’

Ze nam de vork, schepte er nog wat eten op en bracht het naar haar mond. Ze probeerde het eten door te slikken, maar kokhalsde.

‘Gaat het?’

IJzig kalm zat hij tegenover haar.

‘En Thibaut, de jongste zoon. Ik heb gehoord dat het met hem ook niet zo goed gaat, drank en drugs. Tsss en nog zo jong.’

Hij leunde achterover op zijn stoel en legde het pistool weer naast zich.

‘Och ja, niet alles wat je hoort is waar.’

Hij veegde zijn mond schoon met een van de gebloemde servetten die hij op tafel had gelegd.

‘Anderzijds: waar rook is, is vuur.’

Maurane greep naar haar pijnlijke buik. De steken werden nu wel heel intens.

‘Voel je je niet lekker? Buikpijn? Ik heb toch niet teveel kruiden gebruikt? Ik hou zelf wel van pikant en dan vergeet ik wel eens dat anderen dat niet zo goed verteren. Drink een beetje water anders. Hier.’

Hij schonk het waterglas vol dat naast haar glas witte wijn stond. ‘Of eet een stukje brood, dat schijnt beter te werken tegen pikant.’

Hij schoof het broodmandje naar haar toe, zij schoof het weer van zich af. Een vlaag van hevige misselijkheid overviel haar.

‘Thibaut was nog maar twaalf toen je vertrok. Op die leeftijd hebben ze hun moeder natuurlijk nog nodig. Maar je zult er wel over nagedacht hebben voor je wegging. Een moeder neemt zulke beslissingen nu eenmaal niet lichtzinnig. Bel je nog wel eens met ze? Ik denk dat hen dat wel zou plezieren.’

Maurane voelde zich duizelig en hield zich vast aan het tafelblad.

‘Oei, oei, het gaat geloof ik echt niet zo goed met je. Misselijkheid, buikpijn, ademnood en nu ook duizeligheid. Je bent toch niet... O God natuurlijk.’

Hij stond op en liep naar het aanrecht waar nog enkele van de ingrediënten stonden die hij net had gebruikt. Hij greep de fles olie, las het etiket en sloeg zichzelf tegen het voorhoofd.

‘Noten. Natuurlijk! Hoe kon ik zo dom zijn?’

Maurane haalde alsmear moeilijker adem. De paniek, in combinatie met de zware allergische reactie, maakte de symptomen alleen maar erger. Ze probeerde op te staan van haar stoel, maar viel meteen weer neer. Ze greep naar haar pijnlijk bonkende hoofd. Onmiddellijk was hij bij haar.

‘Blijf toch zitten. Wat wil je? Heb je medicatie in huis?’

Hij keek haar opnieuw recht in de ogen. Nu las ze triomf terwijl ze nee schudde.

‘O nee, de apotheek, gesloten.’

Met weinig woorden vatte hij samen wat door haar hoofd ging. Er was geen medicatie. Ze dreigde te stikken. Haar lichaam zakte onderuit op de stoel. Haar gezicht begon te verkleuren, haar lippen werden paars. Hij stond nu naast haar, een hand op haar schouder.

‘Het spijt me.’

Hij kneep in haar schouder.

‘Ik wou dat ik iets voor je kon doen.’

Hij liet haar weer los en liep om de tafel heen.

‘Wacht... Maar natuurlijk. Dat ik daar niet eerder aan gedacht heb. Mijn dochter heeft ook weleens last van een allergische reactie. Een bijensteek en haar hele gezicht zwelt op, inclusief haar tong. Omdat de dokter bang is dat ze op een dag een anafylactische shock kan krijgen, precies zoals jij nu, heeft hij ons adrenalinespuitjes voorgeschreven. Die hebben mijn vrouw en ik altijd binnen handbereik. Dat ik daar nu pas aan denk. Even in mijn jaszak kijken.’

Rustig nam hij zijn jas die over een stoelleuning hing en zocht in de zakken.

‘Even kijken...’

Maurane voelde een lading braaksel naar boven komen, maar slikte die angstvallig terug. Ze had een panische angst om over te geven.

‘Ja, hier heb ik ’m. Niet bang zijn. Je zult je zo weer beter voelen. Adrenaline werkt snel. Het vernauwt je bloedvaten, versnelt je hartslag en jaagt je bloeddruk weer omhoog. Voor je het weet, voel je je weer helemaal oké. Beloof je me dan wel dat je contact opneemt met je kinderen? Familiewaarden zijn heilig voor mij moet je weten.’

Hij liep om de tafel heen, haalde het blauwe dopje van de injectiepen en hield die even omhoog.

‘Beloof je het?’

Maurane knikte heftig ja.

‘Zeker?’

Ze knikte nog sneller.

‘Mooi, dat maakt me blij.’

Hij zette de pen nu loodrecht op haar dijbeen.

‘Niet schrikken, klein prikje. We horen zo meteen een klik en dan is het gebeurd.’

Hij drukte op de pen en... er gebeurde niks.

‘Momentje.’

Hij drukte nog een keer, weer niks.

‘Nee hé, dat meen je niet.’

Hij keek naar de pen en schudde het hoofd.

‘Wat stom. Natuurlijk, de pen is leeg. Ik heb hem al een keer gebruikt bij Lena, mijn dochter. Oh, oh, hoe jammer. Wat spijt me dat, Maurane. Ik had je echt willen helpen. We hadden zo’n fijne afspraak gemaakt met elkaar.’

Hij legde de lege pen op tafel en ging weer zitten. Maurane stond op het punt het bewustzijn te verliezen.

‘Of nee, het spijt me toch niet. Slordigheid. Je eigen slordig-

heid en nonchalance. Een kwartier vroeger vertrokken, geen halte te ver gereden, niet wachten om naar de apotheek te gaan tot je het laatste spuitje hebt opgebruikt. Het zijn allemaal dingen die je hadden kunnen redden.'

Er kwam minder en minder lucht in haar longen terwijl haar keel steeds meer dicht werd geknepen.

Zijn stem bleef rustig, hij ondernam geen enkele poging om haar te helpen. Ze greep naar zijn arm. Hij schudde haar hand van zich af.

'Rustig, laat het gewoon gebeuren. Verwelkom de dood zoals je bij je geboorte ook het leven hebt verwelkomd. Zie de dood als je vriend en het zal veel gemakkelijker gaan, lieve Maurane.'

Hij bleef achter haar staan tot haar lichaam van de stoel afgleed en ze bij een laatste poging om lucht te happen op de grond viel. Hij pakte zijn glas, bord en bestek van de tafel, spoelde alles onder de kraan om, droogde het zorgvuldig af en zette het netjes terug in de kast. Het laatste wat hij hoorde, was een zwaar gereutel en dan... niets meer.

Hij pakte het pistool van de tafel en stak het in zijn tas. Voor hij het huis verliet, ging hij naar de bijkeuken. Zodra hij de deur opende, kwam James hem nog een beetje wankel op zijn poten tegemoet.

'Brave jongen.'

Hij stak zijn hand naar hem uit en aaide hem over het hoofd. James repte zich naar zijn bazinnetje die roerloos op de grond lag. Zacht jankend ging hij bij haar zitten.

* * *